

# **ЖЕКЕ ТҰЛҒА, ОНЫҢДАМУЫ ТУРАЛЫ ГУМАНИСТИҚ КӨЗҚАРАСТАР**

**ДАЙЫНДАҒАН 10В :АҚЫЛБЕКҚЫзы АМИНА**

**БАЗАРХАНОВ САНЖАР  
КЕРИМБАЕВ ТИМУР**

- **Мақсаты:** Қалыптасып келе жатқан жеке тұлғаның әлеуметтік тәжірибелі менгертіп, оны жан-жақты үйлесімді етіп дамыту.
- **Міндеті:** Жеке тұлғаның дамуын байланыстыратын өзара факторларларының мәнісін ашу.
- **Өзектілігі:** Қоғамның, жеке тұлғаның дамуы мен қалыптасуына тәрбие факторын негіздеу.

# ЖЕКЕ ТҰЛҒА



ПСИХОЛОГИЯДА “ЖЕКЕ ТҰЛҒА” ДЕГЕН ҰҒЫМНЫҢ ӘРТҮРЛІ ТҮСІНДІРМЕЛЕРІ БАР, БІРАҚ ОЛАРДЫҢ КӨБІСІ МЫНА ТҮСІНІККЕ КЕЛІП ТІРЕЛЕДІ: “ЖЕКЕ ТҰЛҒА” ДЕГЕНІМІЗ ӘЛЕУМЕТТІК ҚАТЫНАСТАР МЕН САНАЛЫ ІС ӘРЕКЕТТІҢ СУБЪЕКТІСІ РЕТИНДЕГІ ИНДИВИД.

ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ЕҢ БАСТЫ БЕЛГІСІ ОНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК МӘНІНІҢ БОЛУЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӘЛЕУМЕТТІК ФУНКЦИЯЛАРДЫ (ҚЫЗМЕТТЕРДІ) (БОЛМЫСҚА, АДАМДАРҒА, ӨЗІНЕ, ЖАЛПЫ ҚОҒАМҒА ҚАТЫСТЫ) АТҚАРУЫ. ЖЕКЕ ТҰЛҒА, СОНДАЙ АҚ, ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ БЕЛГІЛІ БІР ДЕНГЕЙІНЕ ИЕ (ТЕМПЕРАМЕНТ, МІНЕЗ, ҚАБІЛЕТТІЛІК, МАҚСАТ-МУДДЕЛЕР).

“ДАРАЛЫҚ” ҰҒЫМЫ БІР АДАМДЫ БАСҚА БІР АДАМНАН, БІР ТҰЛҒАНЫ БАСҚА ТҰЛҒАДАН АЖЫРАТЫП, ОҒАН ӨЗІНЕ ТӘН ҚАЙТАЛАНБАС ҚАСИЕТ БЕРЕТИҢ ЖАЛПЫ МЕН ЖЕКЕДЕН ТҰРАДЫ.

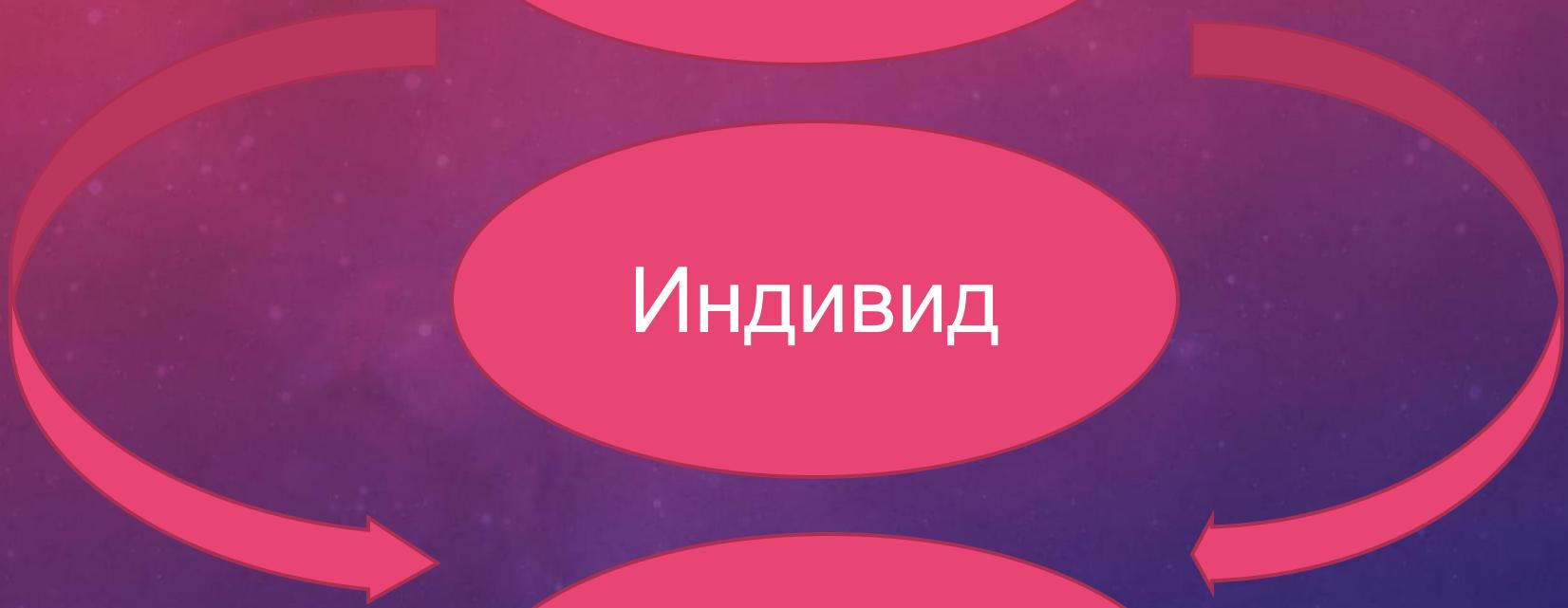
# ЖЕКЕ ТҮЛГА, ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ ДАМУДЫҢ БЕЛГІЛІ БІР ДЕНГЕЙІНЕ ИЕ



Жеке тұлға

Индивид

Даралық



## ФАКТОРЛАРЫ



Тұқымдудауышылық



Орта



Тәрбие

## **ТӘРБИЕ ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДАҒЫ ЕҢ МАҢЫЗДЫ ФАКТОР**

ТӘРБИЕ – БҰЛ ТҰЛҒАНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА МАҚСАТТЫ БАҒЫТТАЛҒАН ПРОЦЕСС, СОНЫМЕН ҚАТАР ТӘРБИЕ ТУА БІТКЕН НЫШАНДАРДЫ ТҮЗЕТЕДІ ЖӘНЕ МИКРО-ОРТАНЫ ӨЗГЕРТЕДІ.. БАРЛЫҚ БАЛАЛАР ТӘРБИЕЛІК-БІЛІМ БЕРУ МЕКЕМЕЛЕРІНЕН ӨТЕДІ, ОЛ МЕКЕМЕЛЕР ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ПРОЦЕСТИ САУАТТЫ ҚҰРАСТАЫРЫП, ОҚУШЫЛАРДЫҢ ЖАН-ЖАҚТЫ ІС-ӘРЕКЕТІН НӘТИЖЕЛІ ҰЙЫМДАСТАЫРАДЫ, ӘЙТКЕНІ ОЛ ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ДАМУЫНЫҢ ШЕШУШІ ШАРТЫ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.



# ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ДАМУЫ

ДАМУ ТАБИҒАТҚА, ҚОҒАМҒА ЖӘНЕ ӘРБІР ЖЕКЕ ТҰЛҒАҒА ТӘН ЖАЛПЫ ҚАСИЕТ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ. ДАМУ ДЕГЕНІМІЗ – ТӨМЕННЕҢ ЖОҒАРЫҒА, ҚАРАПАЙЫМНАН КҮРДЕЛІГЕ ҚАРАЙ ҚОЗҒАЛЫС; САТЫЛАЙ ЭВОЛЮЦИЯЛЫҚ АУЫСУ НЕМЕСЕ РЕВОЛЮЦИЯЛЫҚ СЕКІРІС ТҮРІНДЕ ЖУЗЕГЕ АСАТЫН ЖОҒАРЫ САПАЛЫ КҮЙГЕ ҚАРАЙ СПИРАЛЬДЫ ӘРЛЕУ ПРОЦЕСІ. ДАМУ БАРЫСЫНДА БАРЛЫҚ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ЗАНДАР ЖУЗЕГЕ АСАДЫ: ӘЗГЕРУ, САННЫҢ САПАҒА АУЫСУЫ, БІР САПАНЫҢ БАСҚА БІР САПАҒА АУЫСУЫ (БҰЛАРДЫҢ КЕЙБІРЕУІ, ТЕРИСКЕ ШЫҒАРЫЛУЫ). ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ҚОЗҒАЛЫС КУШІНЕ, Яғни ҚАРАМА-ҚАЙШЫЛЫҚ КҮРЕСІНІҢ АРҚАСЫНДА БҰЛ ҚОЗҒАЛЫСТА ӘЗГЕРІС ЖҮРІП ЖАТЫР.



# КУМАЛЫҚ КӨЗҚАРАСТАР

❖ «АДАМ АТА-АНАДАН ТУҒАНДА ЕСТИ БОЛМАЙДЫ: ЕСІТІП, КӨРІП, ҰСТАП, ТАТЫП ЕСКЕРСЕ, ДҮНИЕДЕГІ ЖАҚСЫ, ЖАМАНДЫ ТАНИДЫ-ДАҒЫ, СОНДАЙДАН БІЛГЕНІ, КӨРГЕНІ КӨП БОЛҒАН АДАМ БІЛІМДІ БОЛАДЫ. ЕСТИЛЕРДІҢ АЙТҚАН СӨЗДЕРІН ЕСКЕРІП ЖҮРГЕН КІСІ ӨЗІ ДЕ ЕСТИ БОЛАДЫ... СОЛ ЕСТИЛЕРДЕН ЕСІТІП БІЛГЕН ЖАҚСЫ НӘРСЕЛЕРДІ ЕСКЕРСЕ, ЖАМАН ДЕГЕННЕҢ САҚТАНСА, СОНДА ІСКЕ ЖАРАЙДЫ, СОНДА АДАМ ДЕСЕ БОЛАДЫ»

**АБАЙ**

❖ БАЛАНЫҢ ЖАНЫ ДҮНИЕГЕ КЕЛГЕНДЕ ТАЗА ТАҚТАҒА ҰҚСАС БОЛЫП КЕЛЕДІ ЖӘНЕ ОНЫҢ ӘМІР ЖАҒДАЙЛАРЫ МЕН ТӘРБИЕСІ ҒАНА ЖЕКЕ ТҮЛҒАНЫҢ БЕЛГІЛІ БІР ҚАСИЕТТЕРІНІҢ ПАЙДА БОЛУЫНА СЕБЕПШІ БОЛАДЫ.

**ДЖОН ЛОКК**

❖ ТӘРБИЕ ҮШ МАҚСАТҚА ЖЕТУГЕ БАҒЫТТАЛУЫ ТИІС: ӨЗІНДІ, ҚОРШАҒАН ОРТАНЫ ТАНУ, ҚҰДАЙҒА СИЫНУ.

**Я.А.**

**КОМЕНСКИЙ**

# КӨЗҚАРАСТАР

“АДАМНЫҢ АДАМ БОЛЫП ҚАЛЫПТАСУЫ ЖАЛҒЫЗДЫҚТА ӨМІР СҮРМЕЙДІ, БІРЛІКТЕРДІҢ АРҚАСЫНДА АДАМ БОЛЫП ҚАЛЫПТАСАДЫ, ӨЗІН ҚОРШАҒАН БАСҚА СУБЪЕКТИЛЕРМЕН БІРДЕЙ ЖАҒДАЙДА ТҰРМАЙДЫ, БІРАҚ ӘРҚАЙСЫСЫНЫҢ ҮІҚПАЛЫ ОСЫ ЖЕРЛЕРГЕ ҮЗДІКСІЗ ЖАУАП ҚАЙТАРУЫНАН”  
**П.НАТОРП**

“ҚОҒАМ ҮШІН ДЕ, ЖЕКЕ ТҰЛҒА ҮШІН ДЕ ДҮНИЕТАНЫМСЫЗ ӨМІР ДЕГЕҢІМІЗ БАҒЫТ БАҒДАРДЫҢ ЖОҒАРФЫ СЕЗІМНІҢ ПАТОЛОГИЯЛЫҚ БҰЗЫЛУЫН БІЛДІРЕДІ”

**А.ШВЕЙЦЕР**

“ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ДҮНИЕТАНЫМЫ БІРШАМА КЕШІГІҢКІРЕП КЕЛЕТИН ҚҰБЫЛЫС, ОЛ АДАМНЫҢ ЖЕТКІНШЕК ШАҒЫНДА ПАЙДА БОЛАДЫ, ОНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНЫҢ НЕГІЗІ ЖАЛПЫ ТӘРБИЕЛІЛІК БАҒЫТТЫЛЫҚ, ДҮНИЕТАНУ МЕН ДҮНИЕНІ СЕЗУ ЖҮЙЕСІ БОЛЫП ТАБЫЛАДЫ.”

**Л.И.БОЖОВИЧ**

## ҚОРЫТЫНДЫ:

ЖЕКЕ ТҰЛҒА ДЕГЕНІМІЗ- БИОЛОГИЯЛЫҚ ҚҰРЫЛЫСЫ БАР ТІРШІЛІК ИЕСІ. ЖЕКЕ ТҰЛҒА-БҰЛ ИНТЕГРАТИВТІ ЖҮЙЕ, ҮДЫРАМАЙТЫН ТҰТАСТЫҚ. ОНЫҢ ЕҢ МАҢЫЗДЫ БЕЛГІЛЕРІ-САНАЛЫЛЫҒЫ, ЖАУАПКЕРШІЛІГІ, БОСТАНДЫЛЫҒЫ, ҚАДІР ҚАСИЕТ, ДАРАЛЫЛЫҒЫ. ЖЕКЕ ТҰЛҒАНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫНА, СОНЫМЕН ҚАТАР, ҚОРШАҒАН ОРТА Да ӘСЕР ЕТЕДІ, АДАМ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ӨМІРІНДЕГІ ӘЛЕУМЕТТІК ЭКОНОМИКАЛЫҚ, ТАРИХИ ҚАЛЫПТАСҚАН ЖАҒДАЙЛАР.

“ТӘРБИЕШІ ТҰЛҒАСЫНЫҢ ЖАС ЖАНҒА ӘСЕРІ ОҚУЛЫҚТАРМЕН ДЕ, МОРАЛЬДЫҚ НҰСҚАУЛАРМЕН ДЕ, ЖАЗАЛАУ МЕН МАДАҚТАУ ЖҮЙЕСІМЕН ДЕ АЛМАСТАРЫРУҒА БОЛМАЙТЫН ТӘРБИЕЛІК КҮШТІ КУРАЙДЫ.” К.Д. УШИНСКИЙ

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗ  
ҒА РАХМЕТ!**